

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Non propter vestem nuptiæ sed vestis propter nuptias. Hac Hebdomada,
De cohibendo temerario iudicio, de cavendis peccatis, & mundanis
affectibus, in capitè octavo Ioannis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

VERITAS PRACTICA.

Suam ille vestem nuptialem recusat induere, qui recusat instrui de debito Sacramenti usu.

Et in 2. parte, Feria 6. Hebdom. 4. post Pascha.

Quam gloriosum est Sacramento multa in nos posse, si velimus: tam ignominiosum est pauca posse, quod nolumus.

Ne tamen inde à frequenti Communione deterreamur, & ne forte desit nobis vestis nuptialis, non audeamus ad nuptias accedere, contra opportune videtur hæc aliis addi posse

VERITAS PRACTICA.

Non propter vestem nuptiæ, sed vestis propter nuptias.

SENSVS EST, Quod non idcirco vitari debent nuptia, seu sacra non debet deseri Communione, ut sic comparetur vestis nuptialis seu condigna dispositio: At propterea potius aliunde petenda est illa vestis & dispositio, ne sacra vitentur nuptia, ne sacra deseratur mensa.

RATIO EST, Quia non est pervertenda subordinatio mediæ ad finem, quin potius omni modo servanda est & procuranda

Sed si sacra vitentur nuptia, si sacra Communione desereretur ut sic comparetur vestis nuptialis condigna dispositio, & non potius aliunde peteretur illa vestis & dispositio ne vitentur nuptia: perverteretur subordinatio mediæ ad finem.

Ergo non propter vestem nuptiæ, non ut comparetur vestis nuptialis sunt vitanda nuptia: sed vestis potius propter nuptias non vitanda, quari debet.

I. PUNCTUM.

Ser. 5. in
Psal. 118.

ECTE S. Ambrosius de timore Dei, Nisi enim, inquit, secundum scientiam sit, nihil prodest; imo obest plurimum: siquidem Judæi habent zelum Dei, sed quia non habent secundum scientiam, in

ipso zelo & timore majorem contrahunt Divinitatis offensam. Quod circumcidunt infantes suos, quod sabbata custodiunt; timorem Dei habent, sed quia nesciunt legem spiritalem esse, circumcidunt corpus, non cor suum. Ignem Sabbatho adolere formidabant, cum lex, sanctificationis die, libidinum ignem prohibeat accendi. Et quid de Judæis dico? sunt etiam in nobis, qui habent timorem Dei, sed non secundum scientiam statuentes duriora præcepta, qua non possit humana conditio sustinere. Timor in eo est, quia videntur sibi consulere disciplina, opus virtutis exigere: sed inscitia in eo est, quia non comparantur nature, non æstimant possibilitatem. Non sit ergo irrationabilis timor: etenim vera sapientia à timore Dei incipit, nec est sapientia spiritalis sine timore Dei, ita timor Dei sine sapientia esse non debet. Et infra: Lege Isaiam: Vnde quantis subjeceris timorem, ut faceret irreprehensibilem & bonum timorem. Spiritus, inquit, sapientia & intellectus, spiritus consilii atq; virtutis, spiritus cognitionis atq; pietatis! Spiritus S. timoribus Quantis timoribus subjecit, ut haberet quod sequi possit? Informatur per sapientiam, instruitur per intellectum, consilio diriguntur, virtute firmatur, cognitione regitur, pietate decoratur. Tolle timori Domini ista, & est irrationabilis & insipiens timor. Nec otiosum est in proverbis: tunc intelliges timorem Domini; Quid est tunc? cum sapientiam invocaveris, & prudentia dederis vocem tuam, & si qua fuerit illam ut pecuniam, & ut thesauros scrutatus fuerit eam, tunc intelliges timorem Domini.

Quæ sacri Doctoris verba quam episcopi conveniant nostro instituto quis non videat? Quia enim timendum cuique est ne sine veste nuptiali accedat ad nuptias, hunc timorem ita nonnulli commovent & exacuunt, ut præ metu ne desit illa vestis, vix adire nuptias etiam vocati audeant, & quasi propter vestem essent nuptiæ, & non potius vestis propter nuptias, idcirco differendam putant sacram Communionem ut illa vestis comparetur, cum potius aliis quibus potest modis comparanda vestis esset, ne communitio differretur.

Quæ ut Veritas magis elucescat, statendum primo quod ubicunque est aliqua mediæ subordinatio ad finem, nihil æquè nobis cavendum est quàm ne pervertatur ille ordo, nihil pari diligentia procurandum quàm ut constantiter servetur & teneatur. Sic enim ipsa rectum docet institutio, sic naturalis suggerit ratio, sic illa denique divina Sapientia nobiscum agit, qua actum

gens à fine usque ad finem fortiter, & disponens omnia suaviter, non aliter vitam alii humanam quam ordinatis alimentis; nec aliter alimenta subministrat quam terræ velaquarum interventu; nec aliter terra intervenit quam præfactis seminibus, adhibitoque cultu. Nonne ita universim sentitur & geritur? Nonne insanam diceret, qui tales rerum vices vellet invertere? Nonne sapienter quatit Sapiens: *Qua in inventure tua non congregasti, quomodo in senectute tua invenies?*

Quæ si veræ sunt in naturalibus, multò magis certo constant in his quæ supernaturalia dicimus & spiritualia, qualis est Sacramentorum institutio, virtus & usus, in quibus quæ sunt divinitus ordinata tantam in se habent connexionem & mutuatam inter sese relationem, ut materia nihil unquam possit sine forma, nec forma quidquam agat sine materia; nec materia vel forma mutari possint; nec si desit Persona idonea, vel personæ agentis intentio, fiat ullum proprius Sacramentum; & deest potius gratia baptismatis peribitque natus in peccato Infans, si aliter ab instituto modo conferatur Baptisma.

Sic proinde Apostolus de sacris agens institutis, omnia, inquit, honestè, & secundum ordinem fiat. Sic ipse Deus omnia in mensura & numero & pondere disposuit. Tunc velles contra ire? Tunc velles non sic statuta esse omnia? Tunc velles aliam rebus dare mensuram, aliud pondus vel alium numerum? *Nunquid Deus docebit quisquam scientiam? Vbi eras quando ponebat fundamenta terræ? Nempe à te forsân quæ siveisset condendi modum orbis. Quid respondiisses?*

II. PUNCTUM.

SED si sacra visarentur nuptia, si sacra Communio desereretur ut sic comparetur vestis nuptialis seu condigna dispositio, & non potius aliunde peteretur illa vestis, & dispositio, ne visentur nuptia; perverteretur statutus à Deo rerum ordo, sive subordinatio mediolorum à finem.

Expectanda quidem est ætas, præmittenda est instructio, conferenda baptismatis gratia: præcedat necessè est lethali expiatio delictorum; De his nemo est qui ambigat: Hæc nos præsupponimus. An sit consultus etiam & decentius perurgatis omni pravo affectu mentibus ad divinam mensam accedere, nemo est qui non affirmet; Sed si fortè nondum omnes sint ita compositi mentis affectus, nihil ut incompo-

Haynesius Pars quarta,

situm, nihil ut inordinatum resideat, an sit tam diu differenda Communio donec illa mentis affectuum moderatio sit plenè comparata, hoc est quod queritur, & hoc est quod negatur, quia hoc est quod pervertit statutum ordinem, & novum statuit, Scaturit enim ordo hic est quem paucis proponit Apostolus, *probet seipsum homo & sic de pane illo edat.* Pluribus verò exponit Concilium Tridentinum cujus hæc sunt verba: *Ecclesiastica autem consuetudo declarat eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscie mortalitè peccati quantumvis sibi contritus videatur abique præmissa Sacramentali Confessione ad Sacram Eucharistiam accedere debeat, Et sequenti post capite, affirmat eos qui sic probati sint indutos esse veste nuptiali, scilicet esse ut sacramentaliter & spiritualiter Sacramentum sumant, Quæ communis semper fuit Sanctorum Patrum sententia, qui hanc Vestem nuptialem non aliter interpretantur quam eam charitatem quæ repugnans omni peccato mortali, facit gratam Deo facit animam ut sacra fruatur mensa.*

Tu verò qui te ipsum hæc sacra privas mensa donec peccare cessaveris, donec pravos affectus exueris; nonne statutum illum immutas ordinem? *Accedant, inquit statutum Ecclesiasticum dum sine rite confessi.* Tu verò, *non accedant nisi suis fuerint exuti affectibus,* Tu quis es qui de divinis ita statuas? Nò modo certè temerarius qui toti te opponas Ecclesie, sed planè vecors & insipiens qui tale proponas medium ad rem omnium desideratissimam, quod vix aut ne vix unquam tibi procurare possis. Dic enim quando peccare desines? Dic quandonam tuos ita composueris animi motus, ut te ad malum movere desinas? *Damnosa hæc est religio quam Diabolus nobis prætextat, ut exprèsse ait sanctus Cyrillus Alexandrinus, cujus hæc sunt egregiè dicta: Nos verò si vitam æternam consequi volumus, si Largitorem immortalitatis habere in nobis desideramus, ad recipiendam benedictionem libenter concurramus; caveamusque ne loco laquei, damnosam religionem Diabolus nobis prætextat. Rectè, inquit, dicis: scriptum tamen esse non ignoramus, iudicium sibi comedere atque bibere illum qui de pane comedit, & de calice bibit indigne; Ergo igitur probo me ipsum, & indignum invenio. Quando igitur quicumque tu es qui ista dicis, dignus eris? quando Christo seipsum offeres; Nam se peccando indignus es; & peccare non desinis, quis enim delicta intelligit: expers omnino eris, vivifica huius sanctificationis. Quare pius quæso cogitatio-*

N nes

Sess. 13. c.

7.

L. 4. in.

Joan. 6. 27

nes suscipiat, studiose sanctæque vivas, & benedictionem participes, qua mihi crede non mortem solum, verum etiam morbos omnes depellit. Sedas enim cum in nobis maneat Christus, servientem membrorum nostrorum legem, pietatem corroborat, perturbaciones animi extinguit, agrotos curat, collicos redintegrat, & sicut Pastor bonus qui animam suam pro ovibus posuit, ab omni nos erigit casu.

In quibus sancti Patris Verbis, quod dixit studiose sanctæque vivas, sic intelligendum suadent quæ ibi præcedunt & quæ sequuntur, quasi diceret, studeas sanctitati vitæ, proponas sanctæ vivere. Sunt hæc videlicet piæ cogitationes quas rogat esse suscipiendas: illudque est quod promittit futurum participanti benedictionem quæ morbos omnes depellit, quæ sedat sævientem membrorum nostrorum legem & alia confert subsidia, quibus sanctæ possit vivere. Sicut autem nullus negat propositum illud sanctæ vivendi necessarium esse accedenti ad sacramentum, quia & necessarium est poenitentiae sive charitati quam habere debet accedens; ita certe nullus pari jure necessitatis possit exigere, ut quis pridem abhærens sanctis vivat quam communicet, nisi forte scandalum præbuisse quod tenetur auferre.

Quamobrem sicutrosque videtur sanctus ille Cyrillus alloqui: Tu qui paras accessum ad hanc vivificam sanctificationem quæ in altari recipitur, sic persuasum habe, non jam tibi tuis indulgendum esse affectibus, non iræ, non libidini, sed hæc omnes compescendos esse motus, cum illa gratia quam suscepturus es in Sacramento, Ne desperes aut dissidas te id posse, nam qui dedit velle, dabit posse. Sed nisi velis ex animo & proponas serid te deinceps fidelius acceptus usurum gratis, ne accedas, ne in vacuum gratiam Dei recipias. At tu qui studiosum sanctioris vitæ à sacra repellis mensa donec ipse sanctiorem illam probavit vitam, cave id feceris, nam sic pervertis ordinem, sic confundis finem & media, sic consequentia præponis antecedentibus, sic cœlum terræ, terram cœlo permisceris. Non enim vita sanctior ita sacramentum præcedit Communionem sicut sequitur. Non est quippe vita sanctior, nisi lex membrorum nostrorum in nobis sæviens sederet & compefatur, At cuius est sævientem illam sedare legem nisi sanctæ Eucharistiæ, nisi Christi per illam in nobis & manentis, & agentis, & nos verè sanctificantis, ac dirigentis? Potestne perverti aliquid & magis inordinatum cogitari, quam quod di-

cis dilatione & privatione cœlestis illius Panis fieri quod non nisi ejus usu, ejus sumptione & quam vocamus communionem conceditur? Tunc de illo spirituali cibo sentias quod de terrenis & corporalibus, quorum abstinentia quam diætam dicunt, pravis humoribus serviat decoquens? O sacra probrum mensæ, quæ sanandis aperitur mentibus! cur aperitur, cur proponitur, cur ad eam invitamur si ejus privatio sanitatem, si ejus abstinentia sanctitatem confert!

Esto sane, Sancta sanctæ tractentur, sanctitas requiratur ad Divinum accedenti epulum, sed quibus tandem mediis sanctitas illa præcedens comparatur? an qualem fingis, longè dilata Communionem? Nonne præsto sunt alia tam opportuna, præter ipsum poenitentiae Sacramentum? nonne Verbi Divini auditio, lectio, meditatio, & quæ orabat Apostolus: ut fierent *observationes, orationes, postulationes*, & id genus innumera parandis valent ad illam sanctitatem mentibus, quæ Communionem antecedit? Quis nescit proportionem & affinitatem inesse quandam inter finem & media? Quæ verò talis affinitas & proportio, sanctitatem inter & sanctæ privationem mensæ? di privatio requiritur ad sanctitatem, nonne potius eorum privatio est quæ sanctitati repugnant, quam quæ illam communicant? Quid est media pervertete nisi hoc sit?

III. PUNCTUM.

NON sunt ergo vitanda nuptia, nec diutius differenda Communionem, donec nuptialis habeatur vestis, quæ volenti cum gratia, tam præsto est quam ipsum poenitentia Sacramentum, & alia puritatis necessaria media proposita, quæ sunt potius assumenda ne sacra vitentur nuptia. Sic enim servatur ille ordo mediolorum ad finem, quem alioquin pervertete tam periculosum est quam à Divina se subtrahere providentia, quæ suis in donis conferendis se illi astringit ordini. *Cuncta* *Eccl. 3.* quippe Deus fecit bona in tempore suo, inquit Sapiens, id est, quo tempore quibusve modis constituit; Unde & quod Idem ibidem pergit de cunctis universis operibus Dei, potest particulatim *ibid.* illa scilicet opera quæ fecit Deus perseverent in perpetuum: non possumus eis quidquam addere nec auferre, quia fecit Deus ut simasur. Non est cuiusquam privati hominis circa hæc tam augusta & Divina opera quidquam *moysi*

moliri aliud quam quod Deus per se vel per ipsam qua nos regit Ecclesiam, ordinavit. Sic in nobis ordinat charitatem, & sanctitatem servatis servandis mediis. Non est autem, non est hoc ordinatum medium ad habendam sanctitatem, ut nos diu sacra privemus mensa, quæ idcirco potius frequentanda nobis est ut habeatur sanctitas. *Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestrae non confundentur.*

Nec dicas optatam esse Confusionem, quæ ex retardato Sacramento gigneretur, cum præsertim ex propitiæ retardatur indignitatis aspectu, quod cum sit etiam durum pati, sic poenitentia vis major augetur. Hoc enim verè dici non potest, nec tale sibi dictum constar; nam quisquis sic retardatur, vel multum vel parum esurit ac desiderat cœlestem cibum. Si parum esurit, parum dolebit de illo retardato, & sic frustra retardatur. Si multum esurit, profectò signum est multæ in illo puritatis & probitatis: At verò cur talis puritas retardetur ab illo cœlesti pane, qui ut edatur nihil amplius desiderat, quam talem puritatem?

Quod si ultra inces, illum qui parum esurit & parum dolet, forè in meliorem evasurum: Nonne & pejus haberi potest, cum præsertim

illo destituatur cibo qui robur & vita est anima? Quis non videt, quis non experitur quàm sic illud quod forè dicitur, dubium, & incertum, cum interim gratia Sacramenti, quæ certa est, jacturam facias? Nonne his tandem qui sic certa incertis, & constantia fortuitis obijciunt, illud Prophetæ quadret: *Vos qui dereliquistis Dominum, qui ponit fortunam mensam.* Quali à fortuna vel à fortuito casu expectarent quod præsens & certum mensa conferret Domini quem derelinquunt; vel quasi mensam illam, fortunæ subijcerent ut si quis forè vehementius desideret, tum accedat.

O quàm tutius & sapientius illud forè usurpabat qui de Imitatione Christi & de frequentia Sacramenti sic scribebat: *ideoque oportet me frequenter ad te accedere, & in remedium salutis meae recipere, ne FORTE deficiam in via, si fuero cœlesti fraudatus alimonia.* Et paulò post. *Necessarium mihi quidem est qui tam sæpè laboro & pecco, tam citò torpesco & deficio, ut per frequentes orationes & confessiones, ac sacram tui Corporis perceptionem me renovem, mundem & accendam, ne FORTE diutius abstinendo, à sancto proposito defluam.* Vide quæ ibi pulcra prosequitur.

Mulsi enim sunt vocati, pauci verò electi.

DE PAUCITATE SALVANDORUM

Vide in 2. parte, Dominica Septuagesimæ, ubi hæc eadem occurrit sententia, & hæc inde Veritas sæpe inculcanda proponitur:

Quæ causa est cur pauci salvi sint, hæc in te causa est cur ex illis forè non sis.

HAC HEBDOMADA, percurritur Caput octavum sancti Joannis, unde Considerationes & Veritates Practicæ depromuntur contra peccandi proclivitatem, & mundanos affectus.

FERIA SECUNDA. DE MULIERE ADULTERA QVAM JUDÆIS ACCUSANTIBUS ABSOLVIT CHRISTUS.

NOCTE transacta in monte Oliveti, diluculo facto. Venit iterum Jesus in templum, & omnis populus ad eum, & sedens docebat eos. Adducunt autem Scribae & Pharisei mulierem in adulterio deprehensam, & statuerunt eam in medio & dixerunt ei, Magister hæc mulier modo

deprehensa est in adulterio. In lege autem Moyses mandavit nobis hujusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis? Hoc autem dicebant sententes eam ut possent accusare eum: Nempe ut ait sanctus Augustinus, animadvertent eum esse nimis misem, dixerunt apud se se eam dimitti consuevit.

N 2

Justi.